

LEKCE 87: MALÍ PROROCI 3 (AGEUS – MALACHIÁŠ)

Biblický text k lekci: vybrané verše z knih proroků Agea, Zachariáše a Malachiáše

Cíle lekce:

- dítě dokáže vyjmenovat jednotlivé malé proroky (zná jméno autora dané knihy)
- dítě vlastními slovy řekne alespoň jednu věc, o které daní proroci píšou
- dítě umí shrnout poselství každé z těchto 3 knih malých proroků (viz myšlenky k lekci)
- dítě řekne, co ví o osobách proroka Agea, Zachariáše, Malachiáše – zná význam jejich jména
- dítě alespoň orientačně (století) zařadí působení těchto malých proroků a dokáže je seřadit chronologicky za sebou

Klíčové verše:

Ageus 1,4: „„Je snad čas k tomu, abyste si bydleli v domech vykládaných dřevem, zatímco tento dům je v troskách?““

Ageus 1,9: „Pachtíte se za mnoha věcmi a máte z toho málo. Co přinesete domů, já rozvěji. Proč se to děje? je výrok Hospodina zástupů. Protože můj dům je v troskách, zatímco vy se staráte každý jen o svůj dům.““

Ageus 2,4b-5: „Dejte se do díla, neboť jsem s vámi, je výrok Hospodina zástupů, podle slova, kterým jsem se vám zavázal, když jste vyšli z Egypta. Můj duch stojí uprostřed vás. Nebojte se!““

Ageus 2,9: „Sláva tohoto nového domu bude větší nežli prvního, praví Hospodin zástupů. A na tomto místě budu udílet pokoj, je výrok Hospodina zástupů.““

Zachariáš 1,3: „Řekni jim tedy: Toto praví Hospodin zástupů: Obráťte se ke mně, je výrok Hospodina zástupů, a já se obrátím k vám, praví Hospodin zástupů.““

Zachariáš 8,7-8: „Toto praví Hospodin zástupů: Hle, zachráním svůj lid ze země východní i ze země, kde slunce zapadá. Přivedu je a budou bydlet v Jeruzalémě. Budou mým lidem a já jim budu Bohem věrným a spravedlivým.““

Zachariáš 9,9: „Rozjásěj se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hláhol! Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.““

Zachariáš 14,6-9: „V onen den nebude světlo, vše vzácné ztuhne mrazem. A nastane den jediný, známý jen Hospodinu, kdy nebude den ani noc; i za večerního času bude světlo. V onen den poplynou z Jeruzaléma živé vody, polovina k moři východnímu, polovina k západnímu, v létě jako v zimě. Hospodin bude Králem nad celou zemí; v onen den bude Hospodin jediný a jeho jméno jediné.““

Malachiáš 1,6: „Syn ctí svého otce a služebník svého pána. „Jsem-li Otec, kde je úcta ke mně? Jsem-li Pán, kde je bázeň přede mnou, praví Hospodin zástupů vám, kněží, kteří zlehčujete mé jméno.““

Malachiáš 2,8: Vy jste však z této cesty sešli, mnohé jste přivedli k tomu, že klopýtli o zákon, porušili jste lévijskou smlouvu, praví Hospodin zástupů.

Malachiáš 3,6-7: „Já, Hospodin, jsem se nezměnil, ani vy jste nepřestali být syny Jákobovými. Už za dnů svých otců jste se odchýlili od mých nařízení a nedbali jste na ně. Navraťte se ke mně a já se navrátím k vám, praví Hospodin zástupů.““

Malachiáš 3,16-18: „Tehdy ti, kteří se bojí Hospodina, o tom rozmlouvali; Hospodin to pozoroval a slyšel. A byla před ním sepsána pamětní kniha se jmény těch, kteří se bojí Hospodina a mají na mysli jeho jméno. „Ti budou, praví Hospodin zástupů, v den, který připravuji, mým zvláštním vlastnictvím, budu k nim shovívavý, jako bývá shovívavý otec k synu, jenž mu slouží.“ Potom uvidíte rozdíl mezi spravedlivým a svévolníkem, mezi tím, kdo Bohu slouží, a tím, kdo mu sloužit nechce.“

Malachiáš 3,20-22: „Ale vám, kdo se bojíte mého jména, vzejde slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích. Rozběhnete se a budete poskakovat jako vykrmení býčci, rozšlapete svévolníky, že budou jako popel pod chodidly vašich nohou v ten den, který připravuji, praví Hospodin zástupů.

Biblická fakta:

Autoři knih se jmenují stejně jako knihy – byli to proroci (v závorce význam jejich jména) Ageus (svátek/svátek Hospodinův/narozený ve svátek), Zachariáš (Hospodin pamatuje/pamatoval), Malachiáš (Hospodinův posel/Můj posel)		
Počty kapitol jednotlivých knih: Ageus - 2, Zachariáš - 14, Malachiáš - 3		
Doba prorokování (orientačně) – řazeno od nejstaršího proroka k nejmladšímu: Ageus 535-455 př.n.l. (520 přesný rok); Zachariáš 530-450 př.n.l.; Malachiáš 450-415 př.n.l.		
Kniha	Hlavní myšlenka (poselství)	Hlavní části knihy
Ageus	4 poselství (4 řeči) - viz hlavní části Od prokletí k požehnání, spočívající v přehodnocení priorit. Výzva k napřímení pozornosti k Bohu a stavbě jeho chrámu. Povzbuzení k následování Boha i přes odpor okolí – Bůh lidu požehná, když mu a jeho domu budou věnovat pozornost	kap. 1 - Výzva ke stavbě chrámu 2,1-9: zaslíbení o slávě chrámu (jeho sláva bude větší než prvního) 2,10-19: výzva k posvěcení, zpráva o Božím požehnání 2,20-23: zaslíbení pro Zerubábele (v rodokmenu Krista) - Bůh stojí za Izraelem
Zachariáš	Kniha popisuje touhu Boha po lidech, aby jej uctívali, chce znovu shromáždit svůj lid Izrael, ale nejen ten – Bůh touží po společenství se všemi lidmi. V 8 viděních prorok vidí proměnu (záchranu) Izraele, který bude zbaven nepřátel, bude pročištěn. Jeruzalém (Izrael) bude jako světlo národům, jejichž jedním Pánem bude Hospodin. Zachariáš předpovídá dvojnásobný příchod Boha na Zemi a) Kristus jako služebník (aby zemřel za lid) - to je první příchod b) Kristus jako král (aby se vrátil pro ty, kdo mu věří a zahubil všechny nepřátele) - to bude druhý příchod Kniha je zaměřena na příchod říše Mesiášovy	1,1-6 Výzva lidu k obrácení k Hospodinu 1,7-6,8 - 8 Zachariášových vidění 1) Zvědové na koních – ohlášení záchrany 2) 4 rohy a 3) 4 kováři – ztrestání nepřátel Božího lidu 4) Muž s měřícím provazem – postavení nového Jeruzaléma 5) Svícen mezi olivami – Boží lid jako světlo národům 6) Svitek a 7) Éfa – kletba pro hříšníky a vymýcení svévole 8) 4 nebeská spřežení – příprava lidu na příchod Mesiáše 6,9-15: Kornovace nejvyššího kněze Jošúy a proroctví o příchodu Mesiáše 7,1-7: Kázání o postu 7,8-8,23: Výzvy k pokání, milosrdenství, hledání pravdy a pokoje 9-14 kap.: Proroctví o příchodu Mesiáše (dvakrát)
Malachiáš	Po návratu z babylónského zajetí Izraelci znovu upadli do hříchu (i rod Lévi), obětovali Hospodinu špatně	1,1-6: Připomenutí Boží lásky k Izraeli a jeho vyvolení 1,6-2,16: Popis toho, jak Izrael porušuje smlouvu, jak dělá bohoslužbu jen formálně

	oběti; nedávali plné desátky, lid porušil smlouvu s Hospodinem. Bůh zaslubuje svého posla (Mesiáš) - on dokončí dílo, které měli dělat kněží, a selhali. Prorok vyzývá lid k návratu k pravé zbožnosti, která přináší požehnání, a ne prokletí.	2,17-3,18: Zaslíbení Mesiáše (posla, Pána) a zaslíbení očisty lidu, povzbuzení k tomu, že zbožnost se vyplatí v konečném účtování 3,19-24: Proroctví o dni Hospodinově, kdy zlo bude definitivně poraženo, ale věrní se budou radovat ve společenství s Hospodinem
Proroctví o Ježíši Kristu	Ageus zaslubuje Zerubábelovi, že upevní jeho rod a dává mu zaslíbení, že z jeho potomků vzejde Kristus, Zerubábel se má stát pečetním prstenem (je to jisté, Mesiáš jistě přijde, i když nyní byl Izrael ve skutečnosti rozprášen a jen pomalu se vrací ze zajetí). Zerubábel je v rodokmenu Pána Ježíše.	
	Zachariáš několikrát hovoří o Mesiáši (Ježíši) - nejprve hovoří jako o Služebníku, který přichází umřít (2,10-12; 3,8-9; 9,9), ale i jako o Králi, který přijde slavně podruhé (kap. 12-14)	
	Malachiáš – zaslubuje posla (3,1), kterým bude sám Kristus – ten konečně na 100 procent naplní službu kněží, kteří toho nebyli schopni. Ježíš jako pravý velekněz dokonale uspokojil Boží spravedlivý hněv	

Myšlenky k 87. lekci (aplikace):

- **kniha Ageus** – co je tvoje priorita? je to tvůj život, budování tvého domu, kariéry a Boží věci jdou stranou? - ZVAŽ SVÉ PRIORITY! Když se rozhodneme žít pro Boha a konat jeho dílo (stavěli chrám), narazili na odpor – povzbuzení, abychom neklesali na mysli, Bůh za námi i svým dílem stojí. - NEPODLEHNI PORAŽENECKÉ NÁLADĚ; Vybídnutí k posvěcenému životu (oddělenému od zlého) ke službě Bohu (tím pádem i bližním), protože jednou se to vyplatí, všichni nepřátelé Božího díla budou poraženi – USILUJ O POSVĚCENÍ (život pro Boha); vybídnutí dívat se dopředu s vírou (nikoli dozadu) - BUĎ SMĚLÝ, NEBOJ SE BUDOUCNOSTI (Bůh je s námi a je schopen nám bohatě požehnat). Ageus nás také vybízí k tomu, aby naše uctívání nebylo povrchní, formální → **BŮH CHCE, ABYS JEJ UCTÍVAL, TO JE VÍCE, NEŽ VĚNOVAT SE SVÝM ZÁJMŮM**
- **kniha Zachariáš** – Bůh touží mít společenství se všemi lidmi a je to on, kdo zachraňuje. Je to Boží akce, kdy on sám zachraňuje člověka – lidu zaslubuje Spasitele, Mesiáše. Bůh přijímá každého člověka bez ohledu na jeho rasu, národnost, postavení; prorok vyzývá k pokání a milosrdenství – na nabídku Boží záchrany musíme reagovat, jen tak budeme světlem pro naše okolí, podobně jako Izrael má být světlem národů; už dnes můžeme ukazovat tím, jak žijeme, naší vírou na Boží království, na říši Mesiáše, která jistě přijde a bude pro všechny lidi, kteří budou činit pokání, tj. litovat svých hříchů a svěří svůj život do Božích rukou → **BŮH PŘIJÍMÁ KAŽDÉHO ČLOVĚKA BEZ OHLED NA JEHO POSTAVENÍ A SÁM JE ZÁRUKOU ZÁCHRANY**
- **kniha Malachiáš** – Izrael porušil Boží smlouvu, ale Bůh zůstává věrný a lid vybízí k obrácení. Lid sklouzl pouze k formální zbožnosti, ztratil ze zřetele smysl pravé zbožnosti; někdy je těžké zůstat Bohu věrný, zvláště když vidíme, že svévolníkům se daří, je to ale dočasné; bezbožní lidé budou jednou souzeni, ale ti, kdo milují Boha, budou odměněni → **BŮH VARUJE PŘED FORMÁLNÍ ZBOŽNOSTI A ZASLIBUJE POŽEHNÁNÍ TĚM, KDO SE BOJÍ HOSPODINA A OPRAVDOVĚ MU SLOUŽÍ**

Souvislost s Novým zákonem: PRAVÁ ZBOŽNOST (1. Timoteova 4,1-12)

Biblický text: *Duch výslovně praví, že v posledních dobách někteří odpadnou od víry a přidrží se těch, kteří svádějí démonskými naukami, jsou pokrytci, lháři a mají vypálen cejch na vlastním svědomí.*

Zakazují lidem ženit se a jíst pokrmy, které Bůh stvořil, aby je s děkováním požívali ti, kdo věří a kdo poznali pravdu. Neboť všechno, co Bůh stvořil, je dobré a nemá se zavrhnout nic, co se přijímá s díkůvzdáním. Vždyť je to posvěceno Božím slovem a modlitbou. Toto bratřím zdůrazňuj a budeš dobrým služebníkem Krista Ježíše, vychovaným slovy víry a pravého učení, které sis osvojil. Bezbožné a dětinské báje odmítej. Cvič se ve zbožnosti. Cvičení těla je užitečné pro málo věcí, avšak zbožnost je užitečná pro všechno a má zaslíbení pro život nynější i budoucí. Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu. Proto se namáháme a zápasíme, že máme naději v živém Bohu, který je Spasitel všech lidí, zvláště věřících. To přikazuj a tomu uč. Nikdo ať tebou nepohrdá proto, že jsi mladý; ale těm, kdo věří, buď vzorem v řeči, v chování, v lásce, ve víře, v čistotě.

Proroci Zachariáš, a zvláště Ageus a Malachiáš poukazovali na pravou zbožnost, která nespočívá ve vnějších věcech, ale v poslušnosti Pánu Bohu. I v novém zákoně se již v první církvi vyskytovali lidé, kteří k víře přidávali řadu dalších předpisů, které vyžadovali po lidech, aby je dodržovali. Postupně se církev vzdalovala od učení Ježíše Krista. Víra nesmí klesnout k pouhému náboženství, k vykonávání předpisů, k hádkám o různé předpisy. Zbožnost znamená úcta k Bohu, tj. brát Boha a jeho slovo vážně. Proroci zdůrazňovali více než oběti milování práva, milosrdenství a věrnost. Apoštol Pavel povzbuzuje mladého Timoteje, aby se nedostal do hádek o formální zbožnost, ale sám byl vzorem v tom, jak být poslušný samotnému Pánu Bohu. Naše vnitřní zbožnost se nakonec projeví i navenek (jak mluvíme, jak se chováme, jak máme rádi druhé lidi i Pána Boha, na co se díváme apod.).

Náměty pro činnosti s dětmi:

- 1. Stava domu z kostek** – motiv výzvy proroka Agea k budování Hospodinova domu. Úkolem dítěte je vystavět z kostek (např. lega) stavbu domu dle vzoru. Jednoduše to může být dům ve tvaru trojúhelníku (základna třeba 7 dílků, a každá další řada o dílek méně). Vítěz je ten, komu se podaří postavit dům nejrychleji.
- 2. Jízda na smetáku** – motiv zvědů na koních (Zachariáš 1,7-16). Úkolem dítěte je projet překážkovou trasu (např. ze židlí) tak, aby se co nejméně dotkl. Při rovnosti dotyků rozhoduje lepší čas.
- 3. Délka provazu** – motiv muže s měřícím provazcem (Zachariáš 2,5-16). Úkolem dítěte bude co nejpřesněji odhadnout 100 cm (1 metr) délky provazu. Vyhrává ten, kdo bude nejbliže.
- 4. Hod papírem** – motiv letícího svitku (Zachariáš 5,1-4). Úkolem dítěte je vyrobit si z papíru nějaký tvar, ale nesmí to být klasické letadlo, šipka, ale ani jednoduše zmačkaná kulička). Pak děti svým výrobkem házejí. Kdo dohodí nejdále?
- 5. Skoky přes provaz** – motiv poskakujících býčků (Malachiáš 3,20). Úkolem dítěte je udělat co nejvíce výskoku (přeskoků) přes natažené švihadlo. Skákat se musí snožmo vždy tam i zpět. Komu se podaří nejvíce skoků za 1 minutu?